

NATUURONDERZOEK LIMBURG

Eerste vondst van mierenkrekel - *Myrmecophilus acervorum* in België

Jan Ruymen (jan.ruymen@vlaanderen.be)

PROVINCIAAL
NATUUR-
CEINTRUM
LIKONA

Eerste vondst van mierenkrekkel - *Myrmecophilus acervorum* in België

Jan Ruymen

Mierenkrekkel - *Myrmecophilus acervorum* (Panzer, 1799) werd tot voor kort nog getipt als potentiële nieuwkomer voor de Lage Landen (Bakker et al. 2015). Het duurde nog tot 2020 vooraleer de eerste vondst werd gedaan in een tuin te Cuijk (NL; Kleukers & Felix, 2020). Dat nieuwe soorten nog steeds opduiken, is niet zo buitengewoon. Enerzijds kan dit, te meer voor sprinkhanen en krekels die hun hoogste soortenaantallen bereiken in warme contreien, worden verklaard door een verhoogde migratie bij hogere temperaturen, anderzijds door grotere vestigingskansen voor dieren die hier al dan niet per ongeluk terechtkomen. Het was dus slechts kwestie van tijd tot de eerste waarneming België een feit zou zijn.

Op 6 mei 2026 werden in natuurgebied Galgenberg (Agentschap Natuur en Bos), nabij Bolderberg, voor het eerst in België exemplaren van mierenkrekkel aangetroffen. Tijdens een monitoring van o.a. kevers ter voorbereiding van een nieuw natuurbeheerplan werd de schors opgelicht van een liggende dode grove den (*Pinus sylvestris*). Er werden twee individuen van mierenkrekkel gezien en een bewijsfoto met een smartphone gemaakt. Ze bevonden zich in een mierennest van humusmier (*Lasius platythorax*) onder de schors.

Op 7 mei 2026 werd een derde exemplaar gevonden op ca. 100 meter van de eerste vindplaats, onder de schors van een dode ruwe berk (*Betula pendula*), eveneens in associatie met mieren van het genus *Lasius*, dit keer de glanzende houtmier (*Lasius fuliginosus*). Op 12 mei 2026 werd er nogmaals nog een keer teruggedaan om enkele goede foto's te maken van de mierenkrekkel. Daarbij werden in nog twee mierennesten drie exemplaren gevonden.

Alle vindplaatsen liggen binnen een straal van 100 meter op de zuidelijke flank van de Galgenberg en op een zombeschonen open plek in het gemengde bos, nabij open zandige vegetaties met onder meer bochtige smele (*Avenella flexuosa*), struikhei (*Calluna vulgaris*) en sporkehout (*Frangula alnus*). Tot 5 jaar geleden was dit een deels afgestorven aanplant van fijnspar (*Picea abies*) die gekapt toen werd. De verspreide beuken (*Fagus Sylva-*

tica) en zomereiken (*Quercus robur*) bleven gespaard en adelaarsvarens (*Pteridium aquilinum*) en opslag van ruwe berk (*Betula pendula*) en sporkehout (*Frangula alnus*) namen deels de open plek in. Er is heel wat dood hout te vinden waar mierennesten zich vaak onder of in bevinden.

Myrmecophilus acervorum is een kleine, vleugelloze krekkel die obligeert samenleeft met mieren en vooral bekend is uit warme, droge habitats in Europa (Bellmann 2006; Marshall & Haes 1988). De soort werd in 2020 voor het eerst vastgesteld in Nederland in een nest van *Lasius flavus* en blijkt in aangrenzende delen van Duitsland (o.a. Noordrijn-Westfalen) lokaal toe te nemen en mogelijk onderbemonsterd (Horren et al, 2019).

De soort bleef in België vermoedelijk lange tijd onopgemerkt door haar verborgen levenswijze (Decler et al. 2000). De aanwezigheid van meerdere individuen op korte afstand wijst op een lokale populatie. Verdere inventarisaties in gelijkaardige habitats en verdere determinatie binnen het genus *Lasius* zijn nodig om de verspreiding en ecologie van de soort in België te verduidelijken. De uitbreiding van deze soort naar het noorden kadert alvast ook in de recente opmars van verschillende warmteminnende sprinkhanen en krekels.

Referenties

Bakker W., et al. (2015). De Nederlandse sprinkhanen en krekels (Orthoptera). Entomologische Berichten 8, Suppl. Bij de Nederlandse Faunistische Mededelingen.

Bellmann, H. (2006). *Der Kosmos Heuschreckenführer*. Kosmos, Stuttgart.

Decler, K., et al. (2000). *Voorlopige atlas en "Rode Lijst" van de sprinkhanen en krekels van België*. KBIN, Brussel.

Hörren, T., et al. (2019). Die Ameisengrille *Myrmecophilus acervorum* im Ruhrgebiet und ihre Verbreitung in Nordrhein-Westfalen.

Hörren T., Bodingbauer S., Ensz J. & Rautenberg T., 2019. Die Ameisengrille *Myrmecophilus acervorum* (Panzer, 1799) im Ballungsraum Ruhrgebiet und ihre aktuelle Verbreitung in Nordrhein-Westfalen (Orthoptera: Gryllotalpoidea: Myrmecophilidae). Series Naturalis Vol. 1: 1-8.

Kleukers R. & Felix R. (2020). Eerste vondst mierenkrekel in Nederland. NatureToday. <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=26166>

Kleukers, R.M.J.C., Felix, R.P.W.H. & Winkelhorst, W. (2020). Eerste vondst van *Myrmecophilus acervorum* in Nederland. *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 55: 73-80.

Marshall, J.A. & Haes, E.C.M. (1988). *Grasshoppers and allied insects of Great Britain and Ireland*. Harley Books, Colchester.

Foto's

1. Mierenkrekel © Jan Ruymen
2. Locatie © Jan Ruymen

